

Riolering: goed geregeld

Het grootste deel zit onder de grond. We zien er weinig van. En toch heeft ons rioleringsstelsel een belangrijke functie. Hoe is het geregeld? Wie is waar verantwoordelijk voor? Wanneer komt de gemeente in actie? En vooral: hoe zorgen we ervoor dat het riool gebruikt wordt waarvoor het bedoeld is?

Van 'vrijval' tot drukriolering

Riolering is er in diverse soorten. In onze gemeente is sprake van:

- **Vrijvalriolering**
De afvoer vindt plaats door gebruik te maken van zwaartekracht. Dit type riolering passen we toe in de kernen en dichter bevolkte gebieden.
- **Drukriolering**
We passen drukriolering toe in gebieden waar afvoer door zwaartekracht niet mogelijk is. Dit is meestal het geval buiten de kernen en in dunbevolkte gebieden.
- **Individuele Behandeling van Afvalwater (IBA)**
In enkele gevallen is het nodig om voor een individuele oplossing (bijvoorbeeld een moderne septic tank) te kiezen als het gaat om het lozen van afvalwater.

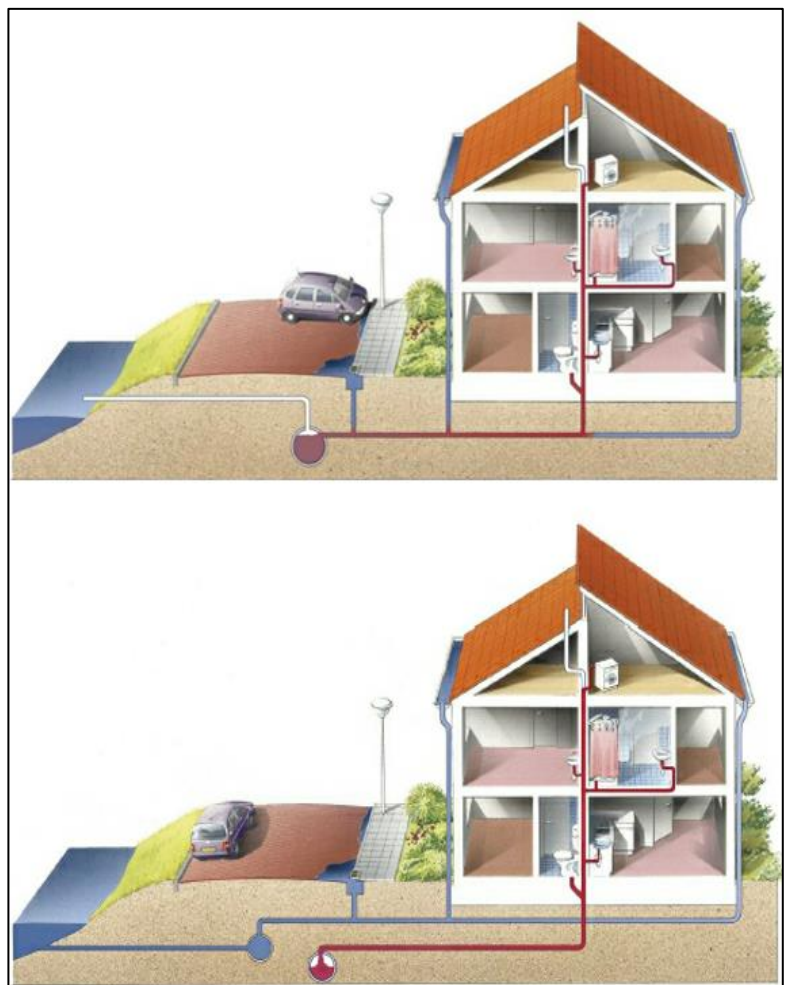
Vrijvalriolering

Hierbij gaat het om:

- het gemengde rioolstelsel
- het gescheiden rioolstelsel

Bij een gemengd rioolstelsel ligt er in de straat één rioolleiding waarin zowel huishoudelijk afvalwater als hemelwater wordt afgevoerd en naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) wordt gebracht.

Bij een gescheiden rioolstelsel liggen er twee leidingen in de straat; één buis voor huishoudelijk afvalwater en één buis voor regenwater. Het afvalwater gaat naar de zuivering. Het regenwater wordt direct in de sloot geloosd.

Gemengd rioolstelsel (bovenste figuur) en gescheiden rioolstelsel (onderste figuur)
bron: Paul Maas, Stichting RioNED

Drukriolering

Bij drukriolering wordt het huishoudelijk afvalwater met een pomp door een smalle rioolbuis naar de rioolwaterzuivering geperst. Het hemelwater is niet aangesloten op de drukriolering, maar wordt geïnfiltreerd in de bodem of lokaal afgevoerd naar de sloot.

Soms gaat het fout...

Het spreekt voor zich dat welk type riolering we ook gebruiken, we dat op een goede manier moeten doen. Als de afvoer van hemelwater wordt aangesloten op het drukriool of als we vuil water lozen op een hemelwaterriool, doen we iets verkeerd. We spreken dan van een 'foutieve aansluiting'. En dat kan voor overlast zorgen. In onze gemeente worden we geconfronteerd met de volgende overlastsituaties:

- Wateroverlast; in de openbare ruimte en ook in woningen
- Een minder effectieve rioolwaterzuivering door de aanvoer van verdund rioolwater
- Een toename van het energieverbruik van en slijtage aan de rioolpompen

Onderstaande foto's geven de gevolgen aan van verkeerde aansluitingen op het riool.

Water in doucheputje kan niet weg

Water uit een gemaal veroorzaakt schade aan elektrische installatie

Wie is verantwoordelijk

De eigenaar van een pand is verantwoordelijk voor een juiste aansluiting op het riool. Als een foutieve aansluiting tot overlast of klachten leidt, dan ondernemen we als gemeente actie. We beginnen met het informeren van de eigenaar/eigenaren over het starten van een onderzoek naar foutieve aansluitingen. Mocht er sprake zijn van een foutieve aansluiting, dan krijgt de eigenaar zes maanden de tijd om deze te verhelpen. Na zes maanden gaan we kijken of dit inderdaad is gebeurd. Zo ja, dan is de zaak afgehandeld en laten we dat per brief weten. Zo nee, dan wordt het handhavingstraject gestart. De eigenaar/eigenaren zijn verantwoordelijk voor het verhelpen van de foutieve aansluiting, anders kan de gemeente een boete opleggen.

Ervaringen uit het verleden...

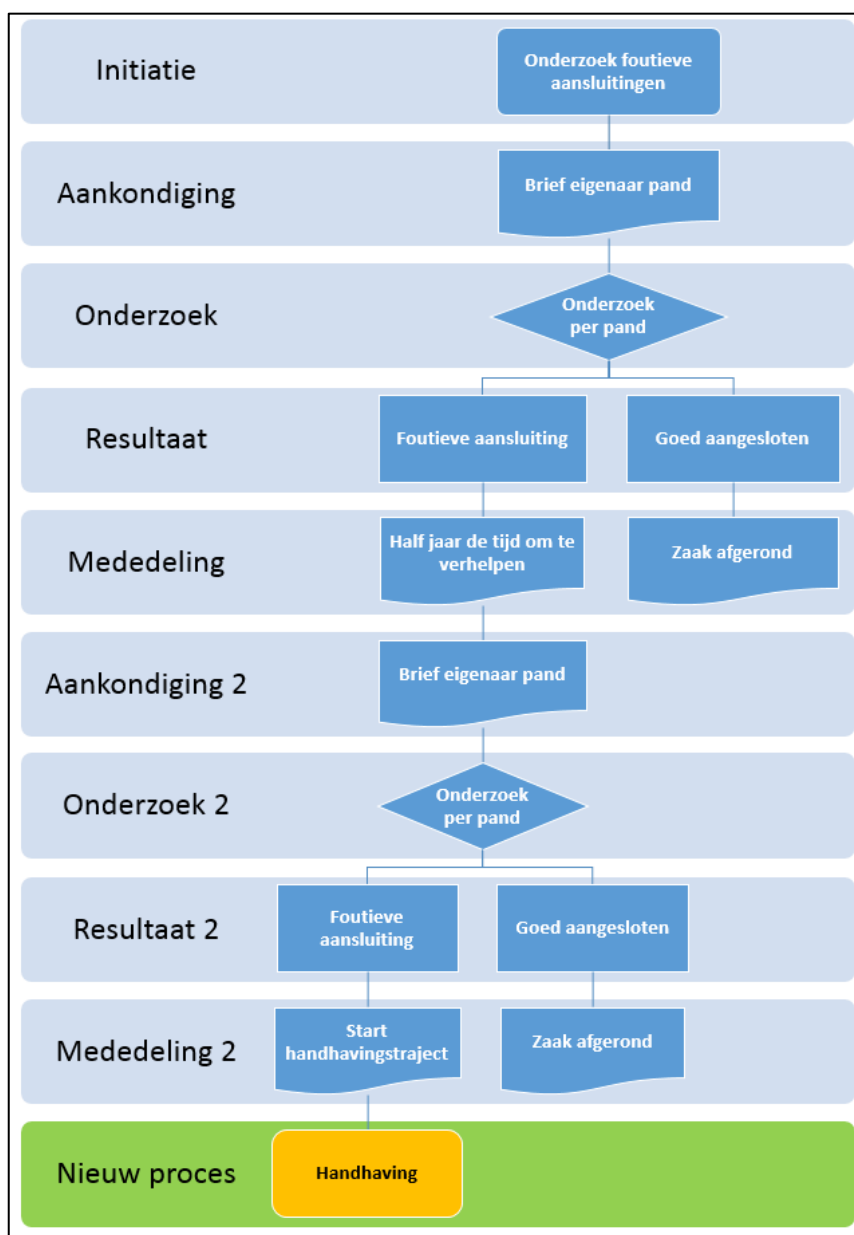
In het verleden zijn er diverse trajecten geweest om foutieve aansluitingen aan te pakken. De ervaring leert dat eigenaren niet altijd van de regels op de hoogte zijn. In circa 90% van de gevallen wordt de foutieve aansluiting – nadat de eigenaar hierover is geïnformeerd – in het eerste halfjaar hersteld. De 10% die dat niet doet, zorgt ervoor dat problemen blijven bestaan.

Daarom: een hemel- en grondwaterverordening

Hoe zorgen we ervoor, dat foutieve aansluitingen worden aangepast? De Wet milieubeheer (artikel 10.32a) geeft ons de mogelijkheid om – in het belang van de bescherming van het milieu – in een verordening regels te stellen aan de afvoer van hemelwater en grondwater. Dat stellen we dan ook voor. In deze verordening (bijlage 1) staat een verbod op het lozen van hemel- en grondwater op de openbare vuilwater- en/of drukriolering.

Met deze verordening kunnen we foutieve aansluitingen aanpakken. Deze verordening heeft geen betrekking op locaties waar huishoudelijk afvalwater en hemelwater oorspronkelijk gemengd wordt afgevoerd (gebieden met een van oorsprong gemengd rioolstelsel). De verordening geldt daarmee wél voor gebieden met gescheiden stelsels of drukriolering. Dit is aangegeven op de kaart in bijlage 2.

In onderstaand schema zijn de acties beschreven die we ondernemen bij foutieve aansluitingen:

Communicatie

Zoals eerder gezegd, zijn inwoners niet altijd op de hoogte van hun verantwoordelijkheid als het gaat om de aansluiting op het riool. Daarom is in het communicatieplan ruim aandacht voor informeren.

- Via website, social media en krant leggen we uit hoe het riool werkt en wie waar verantwoordelijk voor is. Ook laten we zien hoe belangrijk het is om goede rioolaansluitingen te hebben en wat de gevolgen van foutieve aansluitingen zijn.
- Vervolgens brengen we – nadat deze is vastgesteld – de verordening onder de aandacht. We lichten toe dat deze verordening overlast en klachten moet voorkomen en wat inwoners kunnen doen om foutieve aansluitingen te verhelpen. Hiervoor gebruiken we onze website en sociale media.
- Er is voldoende ruimte om vragen te stellen. Daarnaast maken we een vraag en antwoordlijst op de website en leggen het in duidelijke taal uit.

Verleiden

Met de hemelwaterverordening gaat het niet om mensen te stimuleren of te dwingen om af te koppelen. Het gaat expliciet en uitsluitend om foutieve aansluitingen te laten herstellen. Daarom wil de gemeente de inwoners verleiden om foutieve aansluitingen te herstellen middels het beschikbaar stellen van een bochtstuk (zie foto). Er is gekozen voor de volgende aanpak:

- Na het eerste onderzoek is bekend waar zich op lozingspuntniveau foutieve aansluitingen bevinden.
- Als we inzichtelijk hebben gemaakt waar zich de foutieve aansluitingen bevinden gaan we de inwoners hierover informeren. De gemeente zal de inwoners adviseren op welke wijze de foutieve aansluitingen het beste kunnen worden hersteld.
- De gemeente brengt voor elke foutieve aansluiting een bochtstuk bij de inwoners langs
- Op basis van eerdere onderzoeken wordt verwacht dat het gemiddeld gaat om ca. 20 adressen per jaar

Bochtstuk aan regenpijp, voorbeeld duurzaan.nl

Er is specifiek voor deze invulling gekozen, om onderstaande redenen:

- Zo ontstaat er geen rechtsongelijkheid, want alle inwoners worden op dezelfde manier tegemoet gekomen
- Doordat het een materiële vergoeding betreft die relatief klein is, worden mensen niet aangezet tot het creëren van foutieve aansluitingen om een vergoeding te ontvangen.
- Het gaat hier om oneigenlijk gebruik van de riolering en niet over afkoppelen, daar zou een grotere tegemoetkoming of subsidieregeling op zijn plaats zijn.
- De gemeente is dichtbij. Doordat onze vaktechnische medewerkers de bochtstukken brengen, kan de inwoner direct met vragen bij de gemeente terecht.